

anthropologie vormen voor het strafrecht het wetenschappelijk achterland, dat in de wetenschap ook bij het afsterven van het koloniale tijdperk, gewaardeerd wordt.

Het strafrecht vertoont in de tweede plaats de onrust en het gebrek aan zekerheid welke hen, die in de wetenschap, uit vrees voor valse gerustheid, twijfelen zo zeer op prijs stellen, bevredigen kunnen. In het tijdvak tussen de beide oorlogen hebben — het zijn drie kroongetuigen uit vele — in Nederland Muller²⁾, in Duitsland Koschaker³⁾ en in Frankrijk Donnedieu de Vabres⁴⁾ van een crisis in het strafrecht gesproken. Gedurende de jongste periode is het gevoel van ontredde-ning niet geringer geweest⁵⁾. Onophoudelijk wordt de wetenschap van het strafrecht begeleid door verwijten of betuigingen van onwetendheid. Uit 1902 is het scherpe oordeel, dat strafrechtsgeleerden niet kunnen meedelen wat onder delict te verstaan zij, of waarop het recht tot straffen berust, of waarom men straft⁶⁾. In 1905 valt het verdict: „hoe de straf zich laat rechtvaardigen, is geen diepzinnige, maar een onzinnige vraag”⁷⁾. Een aantal jaren later zegt Leo Polak letterlijk, dat het strafrecht kent „noch zijn grond, noch zijn grens, noch zijn doel, noch zijn maatstaf...”⁸⁾. In 1933 schrijft C. M. O. van Nispen tot Sevenaer over de vergelding als over een onbegrijpelijk probleem⁹⁾. Tijdens de tweede wereldoorlog kreeg Zwitserland een nieuw wetboek van strafrecht, maar in 1952 toen het 11 jaar van kracht was, verklaarde een deskundige, dat de onzekerheid over laatste betekenis en doel der straf nog niet was overwonnen¹⁰⁾.

Wat verder niets te wensen overlaat is de wetenschappelijke heftigheid; en ook wetenschappelijke zwaarwichtigheid is ruimschoots aanwezig. Zijn op het gebied van het recht over het algemeen vele juristen minnaars van de papieren oorlog als „Paragraphenreiters”¹¹⁾, het strafrecht kent bijzonder scherpe conflicten. Al in 1777 sprak de Oostenrijker Sonnenfels over de vergeldingsleer als „mehr witzig dan richtig”¹²⁾.

²⁾ N. Muller, Tijdschrift voor Strafrecht XLIV, Leiden 1934, 17.

³⁾ Eduard Kohlrausch, Die geistesgeschichtliche Krise des Strafrechts, Berlin 1932.

⁴⁾ H. Donnedieu de Vabres, La crise moderne du droit pénal, Paris 1939.

⁵⁾ Hans Dombois, Krise des Strafrechts-Krise des Richteramts, In Gerechte Ordnung, Tübingen 1948.

⁶⁾ H. van der Hoeven, Waardering en hervorming van het strafrecht, Leiden 1902, 9.

⁷⁾ K. J. Pen, Tijdschrift voor Strafrecht XVII, Leiden 1905, 102.

⁸⁾ Leo Polak, De zin der vergelding I, 1921, 6.

⁹⁾ Tijdschrift voor Strafrecht XLIII, Leiden 1933, 336 en v.

¹⁰⁾ Carl Ludwig, Die Sühnegedanke im schweizerischen Strafrecht, Basel 1952, 5.

¹¹⁾ Erik Wolf, Fragwürdigkeit und Notwendigkeit der Rechtswissenschaft, Freiburg im Breisgau 1953, 12.

¹²⁾ L. von Bar, Handbuch des deutschen Strafrechts I, Berlin 1882, 235.